

Kontrollutvalget i Porsanger kommune

Møte nr. 1/2020
10. juni 2020

Arkivkode
4/1 10
Journalnr.
2020/10107-6

S A K S F R E M L E G G

Sak 7/20

DRØFTINGSSAK:

**RISIKO- OG VESENTLIGHETSVURDERINGER I FORBINDELSE MED
PLAN FOR FORVALTNINGSREVISJON OG EIERSKAPSKONTROLLER
2021-2024**

Saksbehandler: Tom Øyvind Heitmann

Vedlegg:
Ingen vedlegg

Saksopplysninger

I kommuneloven § 23-2 framgår det at kontrollutvalget skal påse at det utføres forvaltningsrevisjon av kommunens virksomhet, og av selskaper kommunen har eierinteresser i. Det framgår videre at kontrollutvalget skal påse at det føres kontroll med forvaltningen av kommunens eller fylkeskommunens eierinteresser i selskaper mv. (eierskapskontroll).

Forvaltningsrevisjon

Forvaltningsrevisjon innebærer å gjennomføre systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, regeletterlevelse, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets eller fylkestingets vedtak.¹

Kontrollutvalget skal minst én gang i valgperioden, og senest innen utgangen av året etter at kommunestyret er konstituert, utarbeide en plan som viser på hvilke områder det skal gjennomføres forvaltningsrevisjoner. Planen skal baseres på en risiko- og vesentlighetsvurdering av kommunens virksomhet og virksomheten i kommunens eller selskaper. Hensikten med risiko- og vesentlighetsvurderingen er å finne ut hvor det er størst behov for forvaltningsrevisjon.

¹ Kommuneloven § 23-3.

Planen skal vedtas av kommunestyret selv. Kommunestyret kan delegere til kontrollutvalget å gjøre endringer i planen.

Eierskapskontroll

Eierskapskontroll innebærer å kontrollere om den som utøver kommunens eller eierinteresser, gjør dette i samsvar med lover og forskrifter, kommunestyrets vedtak og anerkjente prinsipper for eierstyring.²

Kontrollutvalget skal minst én gang i valgperioden, og senest innen utgangen av året etter at kommunestyret er konstituert, utarbeide en plan for hvilke eierskapskontroller som skal gjennomføres. Planen skal baseres på en risiko- og vesentlighetsvurdering av kommunens eierskap. Hensikten med risiko- og vesentlighetsvurderingen er å finne ut hvor det er størst behov for eierskapskontroll.

Planen skal vedtas av kommunestyret selv. Kommunestyret kan delegere til kontrollutvalget å gjøre endringer i planen.

Arbeidet med risiko- og vesentlighetsvurderinger og forslag til planer

Kontrollutvalget har vedtatt at det er kontrollutvalgets sekretariat (Kusek IKS) som skal gjennomføre risiko- og vesentlighetsvurderingene, samt utarbeide forslag til planer for henholdsvis forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll.

I dette arbeidet har sekretariatet valgt å ta utgangspunkt i en veileder for risiko- og vesentlighetsvurderinger, utarbeidet av NKRF (desember 2019).

Risikofaktorer

Utgangspunktet for risikovurderingene er uønskede hendelser – risikofaktorer – som kan inntreffe og true måloppnåelsen i kommunen.

Risikofaktorer må sees opp mot hvert område som vurderes. Hvor detaljert en skal gå til verks innenfor hvert område, beror på hvilke ressurser som skal legges ned i risiko- og vesentlighetsvurderingen, og hvor «spisset» vurderingene skal være. Nytteverdien er at det blir mulig å identifisere mer konkrete områder i kommunens tjenester, - spesielt på systemområder kan områder fremstå som lite gjenkjennbart fra et brukerperspektiv. Systemene kan være på plass, men den virkelighet som for eksempel brukerne opplever, står ikke i forhold til realitetene.

Uønskede hendelser kan blant annet inntreffe med hensyn til følgende områder:

- Overholdelse av lover og bestemmelser
- Økonomi
- Produktivitet
- Måloppnåelse

Risikovurderinger

Risikovurderinger er sammensatt av tre ulike elementer:

² Kommuneloven § 23-4.

- Vurdering av konsekvens
- Vurdering av sannsynlighet
- Risikoreduserende tiltak

I risikovurderingen vurderes betydningen av de mulige framtidige hendelsene og sannsynlighet for at de inntreffer ut fra liten, middels og stor risiko.

Vurdering av konsekvens

Med konsekvens menes den betydning det vil ha for kommunens måloppnåelse, dersom de ulike risikofaktorene inntreffer og som kan utgjøre en risiko for at kommunen ikke når sine mål.

Vurdering av sannsynlighet

Med dette menes sannsynlighet for at en risikofaktor kan inntreffe. Ved vurdering av sannsynlighet er det tatt utgangspunkt i tidligere hendelser og endringer i omgivelsene som kan ha påvirkning for sannsynligheten.

Risikoreduserende tiltak

Risikoreduserende tiltak er eventuelle tiltak som kommunens ledelse har i verk satt for å redusere muligheten for at måloppnåelse ikke inntreffer, og som reduserer virkningene dersom risikofaktorene likevel slår til. På et overordnet nivå er det kartlagt hvilke tiltak som er etablert i kommunen og vurdert i hvor stor grad disse har risikoreduserende effekt. Sett mot konsekvens av og sannsynlighet for at uønskede hendelser inntreffer.

Vesentlighetsvurderinger

I denne sammenheng er det en samlet vurdering av alvorsgraden som den enkelte faktor representerer i forhold til måloppnåelse. Virksomheten som drives i kommunen er omfattende og involverer mange ulike aktører med til dels ulike interesser i kommunens virksomhet. Aktører med ulikt ståsted kan ha svært ulik oppfatning av hva som er vesentlig. Det er vanskelig å måle ulike sektors vesentlighet opp mot hverandre. Over tid bør analysen dekke en tilstrekkelig bredde av kommunens virksomhet. Vesentlighet er derfor vurdert ut fra ulike perspektiv, sortert ut fra vektlagte perspektiver.

Fra et brukerperspektiv, vurdert ut fra hva brukerne av kommunale tjenester anser som vesentlig.

Fra et medarbeiderperspektiv, vurdert ut fra hva de ulike medarbeiderne innenfor et tjenesteområde anser som vesentlig.

Fra et samfunns- og miljøperspektiv, vurdert ut fra hva som er vesentlig ved kommunens virksomhet sett i forhold til samfunnet og miljøet, herunder omdømme.

Fra et økonomisk perspektiv, vurdert ut fra omfanget av tjenesteområdets driftsutgifter sett i forhold til kommunens totale driftsutgifter, samt forskjeller i forhold til sammenlignbare kommuner med mer.

Fra et organisatorisk perspektiv, vurdert ut fra elementer som styring, kontroll, ledelse og rapportering.

Fra et politisk perspektiv, vurdert ut fra ulike tjenesteområder som har størst vesentlighet sett fra de folkevalgte perspektiv (oppfatning av vesentlighet kan variere mellom politiske grupperinger).

Datainnsamling

I arbeidet med innhenting av informasjon bruker sekretariatet blant annet følgende kilder:

- Årsrapporter
- Årsregnskap
- Årsbudsjett og økonomiplaner
- Kommuneplanens samfunnsdel
- Fag- og temaplaner
- Kommunedelplaner
- Retningslinjer og reglement
- Eierskapsmelding
- Protokoller fra møter i kommunestyret
- Drøfting i kontrollutvalg
- Innspill fra kommunedirektør/rådmann
- Innspill fra ordfører
- Innspill fra gruppeleder i største opposisjonsparti
- Offentlig statistikk
- Tidligere gjennomførte revisjoner
- Tidligere gjennomførte eierskapskontroller
- Sekretariatets generelle kjennskap til kommunen og erfaring på områdene
- Saker i media
- Kommunens hjemmeside
- Relevant lovverk

Drøfting i kontrollutvalget

Sekretariatet ønsker å få forslag, innspill og ideer fra kontrollutvalget. Kontrollutvalget kan blant annet ta utgangspunkt i spørsmålene og stikkordene nedenfor:

A) Kommunens virksomhet – Tema for forvaltningsrevisjon i kommunen

Er det særlige utfordringer på noen av følgende områder i kommunen?

- Økonomi/økonomistyring
- Organisering – organisasjonsstruktur
- Sykefravær
- Rekruttering, bemanning og kompetanse
- Avvik og varsling
- Innkjøp og anskaffelser
- Sikkerhet og beredskap
- Informasjons- og datasikkerhet/personvern
- Klima og miljø

- Helse – legetjeneste – rus og psykiatri
- Pleie og omsorg
- Sosialtjenesten (NAV)
- Barnevern
- Innvandring og integrering
- Skole
- Barnehage
- Plan og byggesak
- Brannvesen
- Vann, avløp og renovasjon
- Bygg og vedlikehold
- Næringsarbeid
- Kirke
- Kultur, idrett og fritid
- Andre områder

Er det noen kommunale foretak i kommunen som du ser behov for/nytte i å få gjennomført forvaltningsrevisjon av de neste årene?

B) Virksomhet i kommunens selskaper – Tema for forvaltningsrevisjon i kommunens selskaper

Er det noen selskap som kommunen er (med)eier i som du ser behov for/nytte i å få gjennomført forvaltningsrevisjon av de neste årene?

C) Utøving av kommunens eierinteresser – Tema for eierskapskontroll

Er det noen selskap som kommunen er (med)eier i som du ser behov for/nytte i å få gjennomført eierskapskontroll av de neste årene?

Er det noen deler av kommunens eierstyring som du ser behov for/nytte i å få undersøkt?

Sekretariatets vurderinger

Sekretariatet legger fram saken uten vurderinger.